

Publicat un interessant estudi sobre la repressió de la sexualitat a la Mallorca medieval

Quan el sexe era pecat mortal

El sexe a Mallorca. Notes històriques, de Ramon Rosselló Vaquer i Jaume Bover Pujol, editat per Miquel Font Editor, ha estat la sorpresa del dia del llibre i, segurament, un dels llibres més venuts de la propera fira. En pocs dies moltes llibreries l'han exhaurit. Tot un èxit.

El sexe a Mallorca. *Notes històriques* és, sobretot, un llibre divertit. Un dels poquíssims exemples de llibre d'història, treballat seriosament i amb rigor documental, que a la vegada és força llegidor. Ens presenta nombrosos exemples de la manera com en aquells temps es vivia la sexualitat. Hi apareix des de l'adulteri fins la bestialitat, passant pels bordells, els confessors sol·licitants, la bigàmia, el concubinat, els femellers, la fornicació, el lesbianisme i l'onanisme entre altres matèries. Tot un diccionari sexual de la Mallorca de l'edat mitjana i moderna.

La documentació que aporten els autors s'ha pogut consultar perquè es tracta, en la majoria dels casos, de sentències judicials (inquisitorials). És a dir, no és tant un llibre sobre la sexualitat, sinó més aviat sobre com s'intentava reprimir la sexualitat durant aquells segles. Atesa la quantitat i

la diversitat documental, hem de pensar que els nostres avantpassats *pecaven* molt. Sens dubte, molt més del que els guardadors de la moral podien jutjar.

Les cites que segueixen són suficients per donar una visió del que és aquest llibre. Són extractes d'alguns dels capítols.

ELS PICADORS HISTÒRICS

Els picadors dels anys seixanta i setanta de les platges mallorquines es feren famosos entre les nòrdiques que visitaven l'illa. El que elles no sabien era la gran tradició que té Mallorca, amb això dels picadors: "Sembla que la fama de femellers que tenen els mallorquins ve de temps antic. Pedro de Medina en el *Libro de las grandezas y cosas memorables de España* (Sevilla, 1548) diu: 'fueron los mallorquines en otro tiempo tan aficionados a las mujeres extranjerias que por cada una traída de fuera, daban en trueque cuatro o

cinco hombres, los cuales ellos hurtaban entre sí para tales compras'. Qui vulgui podrà trobar un precedent fantasiós de la figura del picador dels anys setanta." (Capítol dedicat als femellers).

MORIR PER UNA BESADA

Els romàntics de l'edat mitjana ho tenien força bé per a morir d'amor, si més no per una besada. Segons els autors del llibre "el bes estava terminantment prohibit als cavallers del Temple: no podien besar ni a la seva pròpia mare". Però no solament eren els cavallers. És molt significatiu l'edicta fet a Ciutat el 17 de gener de 1548: "Com en lo present Regne sovint se atravescan molts homes poch tements de Déu y a la real correcció de la justícia de sollicitar y atemptar a moltes donselles ab les quals altrament no poden casar (...) y axí procuren de besar aquelles o fer altres tocaments desonestos o se jacten y avanen de

haver besades aquelles (...). Per sò desitjant sa il·lustríssima senyoria obviar a uns tan grans excessos, mana que no sia algú qui gos besar o tocant desonestament aquelles encara que sia ab promesa e intent de casarse ab aquelles, (...) sots pena de la vida o de galera perpètua...”

LA BESTIALITAT

En aquest capítol es descriu el que passava amb els que practicaven la zoofília i eren descoberts. La pena era la mort, normalment per penjament, tant de l'home

posat el meu membre dins la sua natura y al temps que la tenia dins de dita natura, que encara no havia complit... són arribats dos comissaris y se són agafats ab mi.' Fou condemnat a morir cremat juntament amb la cabra.”

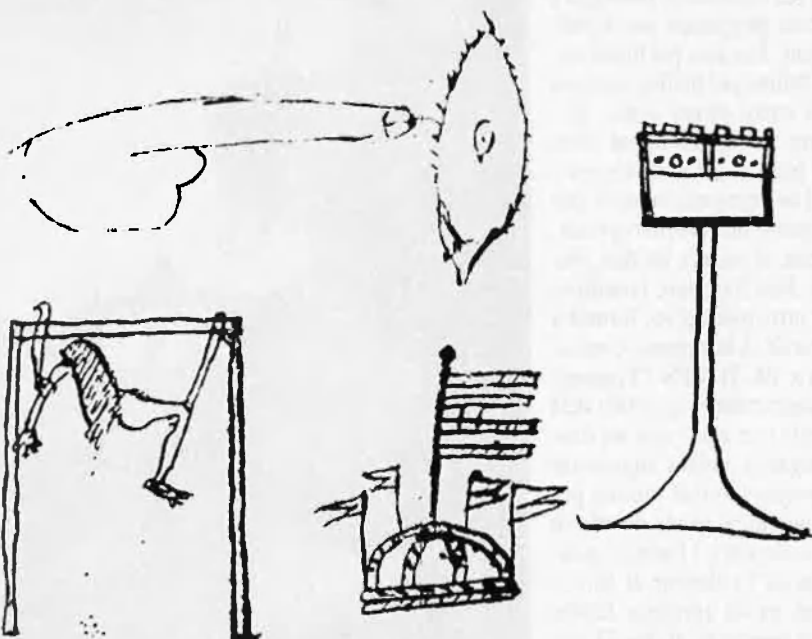
L'ONANISME

Es presenten, en aquest capítol, diversos fets relacionats amb la masturbació en públic i als gestos obscens.

El 1416 un moro anomenat Issa “estant davant lo cor de la Esgleia de santa

sus vergüenzas en las manos y mirando al Sanctísimo Sacramento decía: 'Vos, Señor, que me la dists, dadme lugar donde las ponga', y andaba ventoseando por la iglesia escandalizando a otros que estaban allí recogidos”. La pena no fou gaire dura: “que vaya en romería a Lluch, monesterio devota de la isla, y allí oya una misa y confiese y comulgue y ayune y reze y pague 25 libras que hecen 16 ducados.”

A més dels capítols ressenyats, *El sexe a Mallorca*, ens ofereix molts més exemples de la repressió a què se sotmetia

com de l'animal: “L'ome que jaurà amb una bèstia serà castigada de mort, i matareu la bèstia. La dona que s'acostarà a una bèstia qualsevol per aparellar-se amb ella, matareu la dona i la bèstia. Seran castigats de mort, que la seva sang recaigui damunt d'ells.” (citat del Levític, 20,15 i 16).

Un cas curiós que aporta el llibre és la confessió d'un pobre al·lot agafat en plena faena: “El 1621 dos comissaris reials trobaren *in fraganti* Macià Monserrat, de Lluçmajor, quan sodomitzava una cabra. Aquest desventurat, d'una edat compresa entre els 19 i els 25 anys es dirigia a la Marina a pescar quan es va trobar una ‘cabra que pasturava i tenia las mamelles molt plenas de llet per causa que avia poch encabridat y no podia córrer per estar carregada de llet y no tenia cabrit qui la mamàs i jo l'e monyida, y axí com la moyia li e vista la natura y jo me só mogut y he tingut gana de cavarcar-la i li e

Eulàlia de la Ciutat de Mallorca, havia dites paraules deshonestes e malvades contra lo preciós cors de Jesucrist Salvador nostre, e havia, amb gests de sa persona amb gran deshonestetat, fetes viltats de boca e per les parts insanes de son cors davant la custòdia de la dita Esgleia, per la qual raó fou sentenciat que corregués la Ciutat amb assots amb llengua clavada e fos passat per los llocs on comunament se apleguen los moros e après lo dit moro amanat en la plassa de les cols davant la dita Esgleia e aquí per força fos assegut sobre una paella fogueiant e ben vermella, sens bragues, en manera que les anques en les parts insanes fossen ben soquerrades.”

Millor sort corré en Nicolau Esteve, l'any 1579, quan fou processat per la Inquisició “porque, estando retraído en una iglesia, baxaba en cueros a las lámparas que estaban delante del Sanctísimo Sacramento y se untava y después tomaba

qualsevol relació sexual que no fos estrictament l'“acte natural” destinat a la procreació. Un dels sectors socials més perseguits pel Sant Ofici era el dels homosexuals. “A l'època medieval l'homosexualitat, o *peccat de sodomia* com era anomenat aleshores, era vilentment perseguida. [...] La pena imposada als sodomites era la capital. Primerament eren obligats a córrer la vila, o sia un passeig humiliant voltant la vila, després eren ofegats i cremats i la cendra ventada. A vegades eren prèviament mutilats d'una mà o de les dues. [...] El Sant Ofici considerava la sodomia com el peccat més greu després de l'heretgia, encara que fos practicat amb la pròpia esposa i sense efusió d'esperma. El coit anal amb una dona, i amb un home, era un peccat nefandíssim contra natura.”

Un llibre que ens mostra una part de la societat de l'època medieval i moderna. La part, fins ara, més obscura.

Miquel Payeras